

Analiza i ocena skuteczności wsparcia start-upów w ramach programu inkubacyjnego na przykładzie Platformy startowej dla nowych pomysłów – Hub of Talents 2

Bartłomiej Użyński

Białostocki Park Naukowo-Technologiczny

e-mail: bartlomiej.uzynski@gmail.com

DOI: 10.24427/az-2023-0014

Streszczenie

Znaczenie innowacyjności, w szczególności roli start-upów w gospodarce rośnie. Istotne w dalszym ciągu jest efektywne wsparcie tych podmiotów, aby skutecznie mogły wdrażać innowacje i prowadzić skalowalne biznesy tworzące miejsca pracy, w szczególności w sferze badawczo-rozwojowej. Jednym z wiodących programów wsparcia startupów ze środków publicznych są Platformy startowe dla nowych pomysłów. Celem niniejszego artykułu jest analiza zakresu oraz skuteczności tego wsparcia na bazie jednej z Platform Startowych - Hub of Talents 2, której animatorem jest Białostocki Park Naukowo-Technologiczny. Na potrzeby procesu badawczego przyjęto następującą hipotezę badawczą - proces inkubacji realizowany przez Hub of Talents jest efektywnym narzędziem wsparcia i przyczynia się do rozwoju inkubowanych start-upów. Konfirmacji hipotezy dokonano na podstawie analizy wsparcia oferowanego przez Hub of Talents w oparciu o przeprowadzone badania ankietowe oraz wywiady z managerami inkubacji.

Słowa kluczowe

start-upy, program inkubacji, platformy startowe, wsparcie startupów, przedsiębiorczość innowacyjna

Wstęp

Start-upy są obiektem naukowych zainteresowań wśród badaczy i odgrywają coraz większą rolę w światowej gospodarce. W szczególności podejmowana pro-

blematyka dotyczy instrumentów wsparcia start-upów takich jak programy inkubacji [Bandera i Thomas, 2017, s. 142-147], [Ziakis i in., 2020, s. 35] i akceleracji [Bańka i in., 2022, s. 477-510; Cohen i in., 2019, s. 1781-1797] oraz źródeł finansowania takich przedsiębiorstw [Nigam i in., 2020; Szpilko i in., 2021; Szydło i in., 2022].

Start-upy często opierają swoją działalność na nowoczesnych technologiach, takich jak sztuczna inteligencja, Internet rzeczy czy blockchain. Technologie cyfrowe nie tylko zmieniają proces przedsiębiorczy ale stwarzają także nowe możliwości biznesowe i modele dla innowacyjnych przedsiębiorstw [Youssef, 2021, s. 164]. Przykładowo różne technologie zastosowane w sprzedaży detalicznej przyczyniły się do usprawnienia procesów, które poprawiły użyteczność usług offline i online poprawiając efektywność działań marketingowych [Jiang, 2021, s. 172]. Aplikacje oparte na technologii blockchain w zarządzaniu łańcuchem dostaw, marketingu i finansach decentralizują i usprawniają kluczowe funkcje instytucjonalne [Ahluwalia i in., 2020]. Obecnie obserwujemy szybkie pojawianie się start-upów, które wykorzystują sztuczną inteligencję (AI) jako część swojego modelu biznesowego [Weber i in., 2021]. Start-upy generują nowe miejsca pracy, przyciągają zagranicznych inwestorów, zwiększając konkurencyjność polskiej gospodarki. Wraz z rozwojem rynku start-upów rozwijają się także instrumenty wsparcia tego typu przedsiębiorstw. Wśród nich można wyróżnić wsparcie ze środków europejskich, programy inkubacji i akceleracji, wsparcie funduszy seed i VC czy też wsparcie aniołów biznesu.

Celem niniejszego artykułu jest analiza zakresu wsparcia oraz ocena skuteczności instrumentów wsparcia start-upów w zakresie inkubacji w ramach programu Platformy startowe dla nowych pomysłów na przykładzie projektu pn.: “Platforma startowa dla nowych pomysłów - Hub of Talents 2”. Animatorem projektu jest Białostocki Park Naukowo-Technologiczny. Jest to instytucja, która realizowała także w okresie 2015 - 2017 pilotażowy projekt pn.: „Platforma startowa dla nowych pomysłów – Hub of Talents”.

Projekt pn.: “Platforma startowa dla nowych pomysłów – Hub of Talents 2” realizowany jest od 2018 w ramach Poddziałania 1.1.1, Działania 1.1. Programu Operacyjnego Polska Wschodnia (POPW), a jego termin zakończenia przewidziano na wrzesień 2023 roku. Projekt realizowany jest w szerokim partnerstwie przez Białostocki Park Naukowo-Technologiczny oraz następujących Partnerów:

- Park Przemysłowy Łomża sp. z o. o.,
- Politechnikę Białostocką,

- Polsko – Amerykańską Radę Współpracy Stowarzyszenie na Rzecz Współpracy Polska - USA w zakresie rozwoju wymiany gospodarczej, współpracy naukowej i rozwoju technologii,
- Centrum Promocji Innowacji i Rozwoju,
- Effective sp. z o. o.,
- InfiniSeed sp. z o. o.,
- Kancelarię Radców Prawnych Iwaniuk, Rola-Pawłow sp. p.,
- Gogler Brzeziński, Suszko sp. j.

Pierwotnie “start-up” oznaczał każdy rodzaj początkującej działalności, jednak stopniowo definicja ulegała zawężeniu w kierunku przedsięwzięć dynamicznych, technologicznych, o dużym potencjale do skalowalności [Skala, 2018, s. 24]. Eric Ries definiuje start-up jako ludzką instytucję, powołaną, by stworzyć produkt lub usługę w warunkach ekstremalnej niepewności [Ries, 2011, s. 8]. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości określa w dokumentacji konkursowej start-up jako przedsiębiorstwo w formie spółki kapitałowej utworzonej przez pomysłodawcę po przystąpieniu do projektu, w celu poszukiwania powtarzalnego, skalowalnego i rentownego modelu biznesowego. Jest to nowopowstałe przedsiębiorstwo, w większości przypadków technologiczne, aktywnie poszukujące nowych rynków [<https://www.parp.gov.pl/component/grants/grants/platformy-startowe#programy>, 06.05.2023].

Według definicji P. Grahama - twórcy Y Combinator - jednego z najbardziej znanych akceleratorów w USA start-up to firma cechująca się bardzo szybkim rozwojem oraz poszukiwaniem odpowiedniego modelu biznesowego [Łopusiewicz, 2013, s. 8]. Start-upy definiowane są także jako przedsięwzięcia, które mają potencjał bardzo szybkiego wzrostu (np. dzięki przewadze technologicznej lub odkrytej, niezagospodarowanej niszy rynkowej), projektowane z myślą o osiągnięciu znacznej skali w krótkim czasie [Beauchamp, 2017, s. 9].

Najpopularniejszą obecnie definicję start-upu sformułował Steve Blank. Zdefiniował on start-up jako „tymczasowa organizacja, która poszukuje powtarzalnego i skalowalnego modelu biznesowego” [Blank, 2013, s. 63]. Start-upy uważane są za „koła zamachowe dla europejskiej gospodarki” [<https://www.wnp.pl/artykuly/julia-krysztofiaak-szopa-teraz-wiedza,346575.html>, 05.05.2023].

Polskie start-upy najczęściej funkcjonują w modelu B2B, z czego 39 proc. kieruje swoją ofertę do dużych firm i korporacji, a kolejne 25 proc. celuje w małe firmy. W sumie w modelu B2B funkcjonuje zatem niemal dwie trzecie krajowych start-upów. Znacząco mniej - bo już tylko 11 proc. działa w formule direct to consumer (B2C) [<https://startuppoland.org/report/polskie-startupy-2022/>, 06.05.2023].

1. Przegląd literatury

1.1. Programy wsparcia start-upów w Polsce

Wraz z rozwojem rynku start-upów w Polsce zwiększyła się też oferta wsparcia analizowanych przedsiębiorstw. Start-upy wspierane są przez liczne instytucje okołobiznesowe, takie jak inkubatory i akceleratory biznesu, fundusze inwestycyjne typu seed i venture czy też aniołowie biznesu. Na potrzeby niniejszego artykułu skupiono się na analizie kompleksowego wsparcia oferowanego przez inkubatory i akceleratory. Wsparcie funduszy typu seed, venture czy też aniołów biznesu w głównej mierze koncentruje się na zapewnieniu środków finansowych w zamian za objęcie udziałów.

Inkubator przedsiębiorczości jest podmiotem, którego celem jest rozwój oraz wspieranie młodych i niedoświadczonych przedsiębiorców, stawiających pierwsze kroki w biznesie [<https://projektstartup.pl/czym-sie-zajmuje-inkubator-przedsiębiorczosci-co-to/>, 02.05.2023]. Inkubatory przedsiębiorczości tworzą wartość, łącząc ducha przedsiębiorczości start-upów z zasobami, które są zazwyczaj dostępne dla nowych firm [Escobar i in., 2022]. Szacuje się, że na świecie działa ponad 7000 inkubatorów przedsiębiorczości, z których większość jest wspierana przez organizacje lokalne lub rządy krajowe [Weele i in., 2017, s. 18-33]. Inkubatory przedsiębiorczości pomagają motywować nowych przedsiębiorców do przekształcania pomysłów biznesowych w rzeczywiste biznesy [Ahmed i in., 2020].

Inkubatory przedsiębiorczości funkcjonują jako prywatne przedsiębiorstwa czy też fundacje, albo też jako instytucje przynależące do ośrodków akademickich, jakimi są uczelnie wyższe. Inkubatory przedsiębiorczości oferują start-upom jako podstawowe usługi zwykle przestrzeń biurową oraz obsługę księgową. Najczęściej inkubatory posiadają w ofercie także obsługę prawną przedsiębiorstw, użyczenie adresu w celu rejestracji siedziby spółki oraz ofertę szkoleń. Wśród inkubatorów można wyróżnić jeszcze inkubatory technologiczne, które posiadają przestrzenie laboratoryjne, z których mogą skorzystać start-upy. Działalność inkubatorów skierowana jest w szczególności do początkujących przedsiębiorców, którzy dopiero rozpoczynają swoją przygodę z biznesem oraz do młodzieży i studentów, którzy podejmują próbę skomercjalizowania nabytej wiedzy.

Inkubacja to wsparcie na etapie tworzenia przedsiębiorstw w obszarach oceny rynku i komercyjnego potencjału pomysłu, pracy nad prototypem, a także zapewnianie szkoleń i usług doradczych (np. w zakresie organizacji przedsiębiorstwa, usługi prawne, księgowe).

[<https://www.polskawschodnia.gov.pl/strony/wiadomosci/platformy-startowe-w-polsce-wschodniej-wybrane/>, 02.05.2023]

Mianem akceleratora określa się najczęściej kilkumiesięczny program wsparcia dedykowany start-upom, zwykle sprofilowany branżowo. Akceleratorzy start-upów definiowane są także jako jednostki wspierające przedsiębiorców (merytorycznie, finansowo, prawnie i organizacyjnie) w zakładaniu i prowadzeniu młodych i innowacyjnych firm typu start-upy [Bańka i in., 2022]. Większość akceleratorów start-upów z sektora prywatnego pełni spójną i zróżnicowaną rolę w ekosystemie przedsiębiorczości – zapewnia programowanie i zasoby start-upom, aby zwiększyć prawdopodobieństwo zwrotu z inwestycji [Metcalf i in., 2021, s. 666-701].

Obok przestrzeni do pracy akceleratorzy oferują start-upom przeważnie wsparcie szkoleniowe sale i kapitałowe, często w zamian za objęcie niewielkiego, kilku procentowego udziału w spółce. Jedną z największych sieci akceleratorów biznesu w Polsce - Business Link, działa w dziesięciu polskich miastach. Kilka korporacyjnych programów akceleratorycznych zostało ustanowionych przez międzynarodowe korporacje (głównie w branży IT, telekomunikacji i branży elektronicznej) [Urbaniec i in., 2020]. Akceleratorzy wywierają pozytywny wpływ w zakresie zdobywania nowej wiedzy, wyceny start-upów, orientacji przedsiębiorczej, możliwości pozyskania finansowania oraz przetrwania start-upu [Del Sarto i in., 2022].

1.2. Platformy startowe jako kompleksowy program wsparcia start-upów w makroregionie Polski Wschodniej

Platformy startowe są programem inkubacyjnym wdrożonym przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Działania 1.1 Platformy startowe dla nowych pomysłów, Poddziałania 1.1.1 Platformy startowe dla nowych pomysłów (Oś Priorytetowa I: Przedsiębiorcza Polska Wschodnia, Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014 - 2020, dalej POPW).

Pilotaż projektu realizowany był w latach 2015 - 2017 przez trzy platformy:

- Hub of Talents,
- Technopark BiznesHub,
- Connect.

Start-upy, które z sukcesem ukończyły etap inkubacji pilotażu mogły ubiegać się o dofinansowanie w wysokości do 800 tys. zł w ramach Poddziałania 1.1.2 Rozwój start-upów w Polsce Wschodniej (POPW).

Pozytywna ocena pilotażu spowodowała wdrożenie przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pełnoskalowego projektu. W odpowiedzi na ogłoszony konkurs wyłonione zostały następujące projekty:

- Platforma startowa „Hub of Talents 2” w Białymstoku - Animator Miasto Białystok – Białostocki Park Naukowo-Technologiczny. Specjalizacje branżowe: metalowo-maszynowa, związana z przetwórstwem metali i wytwarzaniem maszyn, IT/ICT oraz specjalizacja horyzontalna. Kwota dofinansowania projektu - 21 752 045 zł.
- Platforma startowa „Start-up Heroes” w Olsztynie - Animator Miasto Olsztyn – Olsztyński Park Naukowo-Technologiczny. Specjalizacje branżowe: ICT, produkcja żywności, ekoenergetyka. Kwota dofinansowania projektu – 17 070 438 zł.
- Platforma startowa „Wschodni Akcelerator Biznesu” w Puławach – Animator Puławski Park Naukowo-Technologiczny. Specjalizacje branżowe: ekologia, żywność i produkty rolno-spożywcze, ICT. Kwota dofinansowania projektu – 17 342 340 zł.
- Platforma startowa „Unicorn Hub” w Lublinie - Animator Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland”. Specjalizacje branżowe: IT/ICT, Smart City/transport i motoryzacja, medycyna/zdrowie publiczne. Kwota dofinansowania projektu – 12 123 250 zł.
- Platforma startowa „IDEALIST” w Lublinie – Animator Park Naukowo-Technologiczny Energii Sp. z o.o. Specjalizacje branżowe: ICT, energetyka, medycyna/turystyka/zdrowie Kwota dofinansowania projektu – 19 271 820 zł.
- Platforma startowa „Start in Podkarpackie” w Rzeszowie - Animator Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Specjalizacje branżowe: IT/ICT, lotnictwo, motoryzacja, budownictwo Kwota dofinansowania projektu – 20 700 700 zł.

Wartym podkreślenia jest fakt, że każdy z powyższych projektów oprócz różnic w zakresie wsparcia wyróżniał się specjalizacją branżową inkubowanych pomysłów.

Platformy Startowe przyjmują zgłoszenia od pomysłodawców, którzy posiadają innowacyjny pomysł na przedsięwzięcie biznesowe i zamierzają założyć spółkę kapitałową w jednym z województw wschodniej Polski, takich jak lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie lub warmińsko-mazurskie. Wymagane jest, aby zgłaszane rozwiązania charakteryzowały się innowacyjnością co najmniej na skalę krajową. To znaczy, że przedsięwzięcia powinny wyróżniać się nowatorskim

podejściem do biznesu i mieć potencjał na rozwój i wprowadzenie na rynek nowych, innowacyjnych produktów lub usług.

1.3. Wsparcie start-upów w ramach projektu pn.: “Platforma startowa dla nowych pomysłów - Hub of Talents 2”

“Platforma startowa dla nowych pomysłów - Hub of Talents 2” oferuje wsparcie start-upów w branży metalowo - maszynowej oraz w ramach tzw. ścieżki horyzontalnej dedykowanej do różnego zakresu tematycznego pomysłów biznesowych.

Regulamin projektu zakłada, iż udział w cyklu inkubacji przedsiębiorstw typu start-up stanowi dla tych przedsiębiorstw pomoc de minimis, udzielaną zgodnie z rozporządzeniem KE nr 1407/2013 i może być udzielone do wysokości 200 000 EUR w okresie trzech lat. Pomoc uzyskują przedsiębiorstwa utworzone na bazie zgłoszonego do Platformy startowej pomysłu i zarejestrowane w województwie podlaskim.

Wniosek złożony przez zespół pomysłodawców podlega trzy stopniowemu procesowi oceny: ocenie formalnej, wstępnej ocenie merytorycznej oraz ocenie merytorycznej dokonywanej podczas posiedzenia panelu ekspertów. Weryfikacja formalna obejmuje sprawdzenie:

- Czy Pomysłodawca oświadczył, że zapoznał się z Regulaminem Projektu oraz zaakceptował jego postanowienia?
- Czy formularz zgłoszeniowy jest kompletny tj. wypełnione zostały wszystkie wymagane pola w formularzu zgłoszeniowym?
- Czy zgłoszony pomysł biznesowy nie jest przedmiotem jakiegokolwiek prowadzonej bądź zakończonej przez Pomysłodawcę działalności gospodarczej (ocena na podstawie oświadczenia Pomysłodawcy składanego wraz z wnioskiem inkubacyjnym)?
- Czy pomysł biznesowy nie dotyczy działalności gospodarczej wyłączonej z możliwości przyznania pomocy de minimis na mocy Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. oraz listy działalności wykluczonych z możliwości wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020?
- Czy opisany pomysł biznesowy nie jest obecnie oceniany przez inną Platformę startową, niż ta, do której przesłano zgłoszenie (ocena na podstawie oświadczenia Pomysłodawcy zaznaczonego we wniosku inkubacyjnym)?

Po pozytywnym przejściu etapu oceny formalnej wnioski poddawane są wstępnej ocenie merytorycznej. Ocena ta jest przeprowadzana przez ekspertów w oparciu o następujące kryteria:

- **Innowacyjność** – ocena skali innowacyjności produktowej rozumianej jako wprowadzenie na rynek Produktu lub usługi który jest nowy lub znacząco udoskonalony w zakresie swoich cech lub zastosowań co najmniej na poziomie krajowym. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych. Ponadto będzie oceniane czy produkt lub usługa odpowiada na określoną potrzebę oraz czy posiada przewagi konkurencyjne. Ocena innowacyjności oparta będzie o definicję zawartą w „Podręczniku Oslo - Zasady Gromadzenia i Interpretacji Danych Dotyczących Innowacji”. Liczba punktów: od 0 do 7.
- **Niezbędność** – czy istnieje zapotrzebowanie na produkt lub usługę, jaki jest potencjał jego rozwoju. Liczba punktów: od 0 do 3.
- **Oplącalność** – ocena potencjału biznesowego, ocena relacji zakładanych kosztów do efektów wprowadzenia produktu lub usługi na rynek, źródła przychodów, szacowane koszty, czas potrzeby do wdrożenia. Liczba punktów: od 0 do 3.
- **Wykonalność** – ocena, czy w oparciu o dostępne na rynku technologie lub wiedzę możliwe jest wyprodukowanie danego produktu lub usługi, czy posiadane umiejętności Pomysłodawcy pozwolą na przygotowanie MVP. Liczba punktów: od 0 do 3.
- **Zespół** – ocena doświadczenia i kompetencji branżowych Pomysłodawcy i zespołu projektowego do realizacji zgłoszonego pomysłu. Liczba punktów: od 0 do 3.

Zgodność z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami - ocena czy pomysł wpisuje się w katalog regionalnych inteligentnych specjalizacji wspólnych dla co najmniej dwóch województw z Polski Wschodniej. Liczba punktów: od 0 do 1.

Preferowane do oceny przed Panelem Ekspertów będą pomysły z branż IT/ICT lub metalowo-maszynowej – liczba dodatkowych punktów: 1, Dodatkowy punkt otrzymywali Pomysłodawcy do 35 roku życia.

Po pozytywnym przejściu oceny formalnej oraz wstępnej oceny merytorycznej najlepsze pomysły w danej rundzie naboru kierowane były na Panel Ekspertów. Panel Ekspertów składał się z 5-7 osób, w tym co najmniej po jednym przedstawicielu sektora finansowego (z doświadczeniem w ocenie biznesplanów innowacyjnych) oraz innych ekspertów. Przedstawienie pomysłu na Panelu Ekspertów pole-

gało na prezentacji pomysłu – na które przewidziane jest 5 minut oraz odpowiedzi na pytania pogłębiające dotyczące wniosku, zadawane przez członków Panelu Ekspertów – na które przewidziane było 10 minut. Start-upy były oceniane w kategoriach zbieżnych z oceną podczas wstępnej oceny merytorycznej (innowacyjność, niezbędność, opłacalność, wykonalność, zespół, zgodność z RIS, preferencje branżowe i dotyczące wieku poniżej 35 lat). Po zakończeniu paneli tworzona była lista rankingowa. Najlepsze pomysły (zwykle 40 dla danej tury inkubacji, choć zdarzały się cykle mniej liczne, np. końcowe 2 cykle – cykl VII – 20 start-upów oraz ostatni cykl VII – 9 start-upów).

Platforma oferuje szeroki zakres usług podstawowych i specjalistycznych. Każdemu przedsiębiorstwu typu start-up przydzielany jest manager inkubacji o kompetencjach i doświadczeniu odpowiadającym realizowanemu przez start-up pomysłowi biznesowemu.

Usługi podstawowe jakie oferuje platforma obejmują:

- dostęp do stanowiska pracy,
- obsługa prawna,
- obsługa księgową,
- obsługa marketingowa.

Usługi specjalistyczne:

- usługa tworzenia MVP w branży IT/ICT oraz innych branżach,
- możliwość dokonania zgłoszenia do ochrony przedmiotów prawa własności przemysłowej,
- szkolenie z zakresu strategii ochrony własności intelektualnej,
- szkolenia z zakresu team buildingu oraz pitchingu przed inwestorem,
- modelowanie 3D,
- wydruk 3D,
- badania rynku,
- tworzenie makiet klikalnych aplikacji,
- szkolenie z zakresu źródeł finansowania działalności przedsiębiorstw typu start-up,
- szkolenie z zakresu internacjonalizacji.

Proces inkubacji trwa od sześciu do ośmiu miesięcy. Rozpoczyna się od opracowania przez start-up przy wsparciu managera inkubacji Indywidualnego Planu Inkubacji (IPI) określającego kamienie milowe jakie ma zamiar zrealizować start-up w trakcie inkubacji. IPI określa także zakres poszczególnych usług podstawowych i specjalistycznych, a w szczególności wskazuje MVP z jakim start-up planuje zakończyć inkubację. Głównym celem inkubacji, oprócz stworzenia MVP, jest opracowanie skalowalnego, zweryfikowanego rynkowo modelu biznesowego.

Proces inkubacji kończy Demo Day, podczas którego start-up prezentuje progres poczyniony w rozwoju przedsięwzięcia, MVP oraz zweryfikowany rynkowo model biznesowy. Podczas wydarzenia Demo Day zaproszeni przez Animatora przedstawiciele funduszy VC oraz aniołowie biznesu dokonują oceny start-upu biorąc pod uwagę stopień gotowości spółki do podjęcia działalności rynkowej, niezbędne dalsze prace i uwarunkowania rozwoju przedsięwzięcia oraz poszczególne elementy przedsięwzięcia w ujęciu biznesowym, kompetencyjnym i finansowym [<https://www.parp.gov.pl/component/grants/grants/platforma-startowa-hub-of-talents-2#dokumenty>, 03.05.2023].

Na zakończenie inkubacji manager inkubacji przygotowuje Raport z inkubacji przedsiębiorstwa typu start-up, prezentujący rezultaty inkubacji oraz jej przebieg. Istotnym elementem raportu jest ocena z Demo Day. Wśród jego kluczowych elementów należy wskazać część 6.4 Opis poszczególnych elementów modelu biznesowego przedsięwzięcia (Business Model Canvas), składający się z opisu propozycji wartości, segmentów klientów, relacji z klientami, kanałów, kluczowych działań, kluczowych zasobów, kluczowych partnerów, struktury kosztów i strumieni przychodów.

Po uzyskaniu pozytywnej rekomendacji Platformy Startowej start-upy mogą starać się o dotację w wysokości 1 mln zł na dalszy rozwój przedsięwzięcia w ramach Poddziałania 1.1.2 Rozwój start-upów w Polsce Wschodniej (POPW).

2. Metodyka badań

Badania zrealizowano za pomocą technik zbierania danych, takich jak: analiza desk research, indywidualny wywiad pogłębiony z menedżerami inkubacji odpowiadającymi za organizację procesów inkubacji oraz badanie ankietowe internetowe start-upów, które ukończyły projekt. Wskazane metody badawcze umożliwiły weryfikację, w jaki sposób przebiegał proces inkubacji start-upów w ramach projektu “Platforma startowa dla nowych pomysłów – Hub of Talents 2” oraz jaka była skuteczność oferowanego wsparcia. Ankieta, jako formularz google forms, została skierowana do wszystkich 264 przedsiębiorstw typu start-up, które ukończyły proces inkubacji w ramach projektu. W terminie do dnia 06.05.2023 r. na ankietę odpowiedziało 57% przedsiębiorstw, czyli łącznie uzyskano zwrotnie 150 ankiet. Wywiady pogłębione z menedżerami inkubacji zostały przeprowadzone z czterema osobami, pełniącymi tę funkcję w ramach projektu.

3. Wyniki badań

Jednym z celów szczegółowych Osi Priorytetowej 1 POPW, Przedsiębiorcza Polska Wschodnia, jest zwiększenie liczby innowacyjnych start-upów w Polsce Wschodniej. Wsparcie, jakie zostało zaprojektowane, ma stworzyć korzystne warunki dla powstawania i rozwoju innowacyjnych i technologicznych przedsiębiorstw na terenie makroregionu. Celem tego programu jest przeciwdziałanie niskiemu poziomowi przedsiębiorczości w Polsce Wschodniej oraz trudnej sytuacji osób młodych na rynku pracy w tym regionie. W ramach programu przewidziano wsparcie dla innowacyjnych pomysłów biznesowych zgłaszanych przez osoby w wieku do 35 lat. Dodatkowo, aby wzmocnić efekty programu, planowane jest stworzenie przyjaznego ekosystemu instytucjonalno-społecznego dla młodych przedsiębiorców.

W tabeli 1 zagregowano dane dotyczące osiągniętych przez Platformę startową dla nowych pomysłów – Hub of Talents 2 wskaźników ilościowych na dzień 06.05 2023.

Tab. 1. Stopień osiągnięcia przez Platformę startową dla nowych pomysłów - Hub of Talents 2 wskaźników produktu i rezultatu

Nazwa wskaźnika	Dane dotyczące wskaźnika produktu			
	Jednostka miary	Rok osiągnięcia wartości docelowej	Wartość Docelowa	Wartość osiągnięta
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.]	szt.	2023	270	264
Liczba nowych wspieranych przedsiębiorstw [szt.]	szt.	2023	270	264
Wskaźniki rezultatu				
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe [szt.]	szt.	2023	270	264
Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie doradztwa specjalistycznego [szt.]	szt.	2023	270	264

Źródło: opracowanie własne na podstawie wniosku o dofinansowanie Platformy startowej dla nowych pomysłów – Hub of Talents 2 oraz strony www.bpnt.bialystok.pl.

W interpretacji osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu należy wziąć pod uwagę, że projekt nie został jeszcze zakończony (planowany termin zakończenia merytorycznej realizacji projektu to 30.06.2023, natomiast planowany termin finansowej realizacji projektu to 30.09.2023). Obecnie trwa ósmy, ostatni, cykl

inkubacji, w którym bierze udział 9 przedsiębiorstw typu start-up. Należy zatem założyć, że z dużym prawdopodobieństwem wskaźniki produktu i rezultatu nie tylko zostaną osiągnięte ale, że stopień ich realizacji będzie wyższy od zakładanego.

3.1. Sukcesy startupów inkubowanych w ramach projektu pn.: „Platforma startowa dla nowych pomysłów – Hub of Talents 2”

Według stanu na dzień 06.05.2023 do projektu Hub of Talents 2 wpłynęło 1519 zgłoszeń. 264 start-upy ukończyły proces inkubacji i uzyskały rekomendację do Poddziałania 1.1.2 POWP Rozwój start-upów w Polsce Wschodniej. 99 start-upów, które ukończyły program inkubacji uzyskało dofinansowanie w ramach Poddziałania 1.1.2 Rozwój start-upów w Polsce Wschodniej na łączną kwotę 93 291 665,07 zł. Statystycznie zatem 37,5% inkubowanych w ramach Hub of Talents 2 start-upów uzyskało dofinansowanie.

Start-upy inkubowane w ramach projektu pn.: „Platforma startowa dla nowych pomysłów – Hub of Talents 2” otrzymały liczne nagrody i wyróżnienia, zarówno w krajowych jak i międzynarodowych konkursach.

Start-up Crowdio sp. z o. o. z produktem workai, będącym rozwiązaniem dedykowanym średnim i dużym przedsiębiorstwom, które pozwala na skuteczne zbieranie i promowanie innowacyjnych pomysłów od pracowników, wprowadzając jednocześnie elementy grywalizacji i inteligentnej analizy trendów, uzyskał wiele prestiżowych nagród. Został nagrodzony przez Nielsen Norman Group za wyjątkowy UX jako jeden z 10 najlepszych intranetów na świecie. Była to platforma najczęściej nominowana do nagród ESPC (the European Sharepoint, Office 365 and Azure Community) Awards w 2019 roku, zdobywając 3 nominacje w kategoriach: Best Intranet, Best Azure Solution i Best Social Strategy. Twórcy Crowdio - Łukasz Skłodowski i Grzegorz Ciwoniuk, są laureatami wielu prestiżowych nagród, w tym są finalistami konkursu Przedsiębiorca Roku organizowanego przez Ernst&Young. Jury, złożone z najbardziej utytułowanych polskich przedsiębiorców, doceniło ich poświęcenie i determinację w rewolucjonizacji rynku komunikacji wewnętrznej. Grzegorz Ciwoniuk, CTO firmy, został również uhonorowany prestiżowym wyróżnieniem – znalazł się na liście „30 under 30” magazynu Forbes Polska, która wyróżnia 30 najzdolniejszych i najbardziej ambitnych przedsiębiorców, którzy z sukcesem prowadzą biznes przed ukończeniem 30. roku życia.

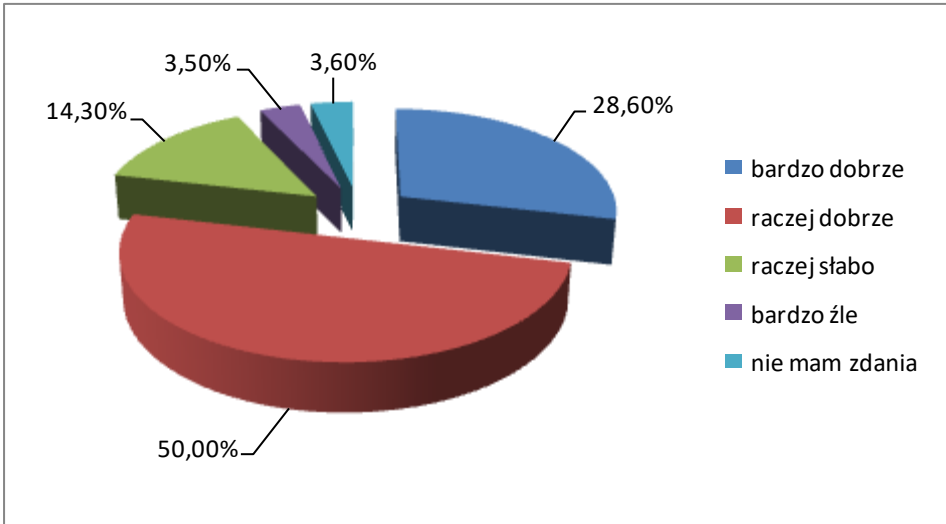
Start-up Lumekko sp. z o. o. został wyróżniony w I. edycji konkursu SHESN-NOVATION na najlepszy kobiecy start-up, zajmując III miejsce, a także został

finalistką 13. edycji konkursu Bizneswoman Roku, organizowanego przez Fundację Sukcesu Pisanego Szminką w kategorii Start-up Roku. Lumekko zajmuje się projektowaniem oraz produkcją zabezpieczeń świetlnych możliwych do umieszczenia na różnego rodzaju materiałach, m.in. opakowaniach czy dokumentach. Rozwiązanie pozwala potwierdzić autentyczność produktu i stanowi odpowiedź na problem fałszerstw, m.in. w branżach kosmetycznej, farmaceutycznej, czy kolekcjonerskiej.

Interior Design Solutions sp. z o. o. oferujący spira.app - aplikację webowa, łączącą kreatywność architektów wewnątrz z pomysłami ich klientów, która analizuje styl życia, gust mieszkańców projektowanego wnętrza i zapewnia profesjonalną komunikację obu stronom, dbając o eko-nastawienie. dotarł do półfinału konkursu Design it Up „Projekt na starcie” organizowanego przy okazji kongresu 5. edycji „4 Design Days 2020”.

Start-up 1M TRACK sp. z o. o., którego współtwórcą jest znany sportowy dziennikarz - Tomasz Smokowski pozyskał 1 milion dofinansowania od prywatnego inwestora Infini Seed sp. z o. o., w ramach projektu Bridge Alfa prowadzonego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR), którego celem jest wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych oraz innych form ich transferu do gospodarki. Zespół postawił sobie za cel stworzenie modułowego urządzenia treningowego, montowanego przy bieżni lekkoatletycznej, wspomagającego trening biegowy i lekkoatletyczny.

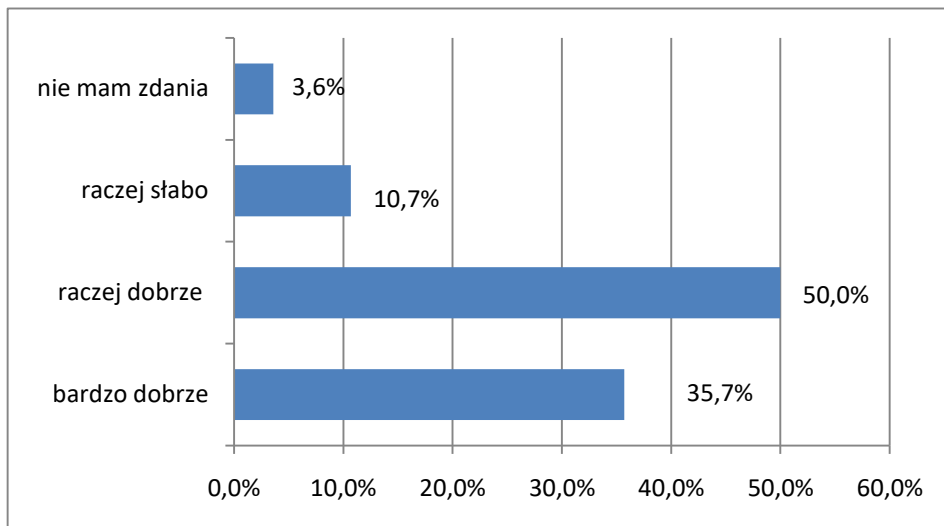
Ponad $\frac{3}{4}$ ankietowanych start-upów oceniło zakres oferowanych w ramach projektu usług doradczych jako bardzo dobry i raczej dobry. Jako bardzo zły zakres oferowanego wsparcia w ramach projektu oceniło jedynie 3,6% respondentów.

Rys. 1. Ocena przez start-upy zakresu oferty usług doradczych w ramach projektu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych.

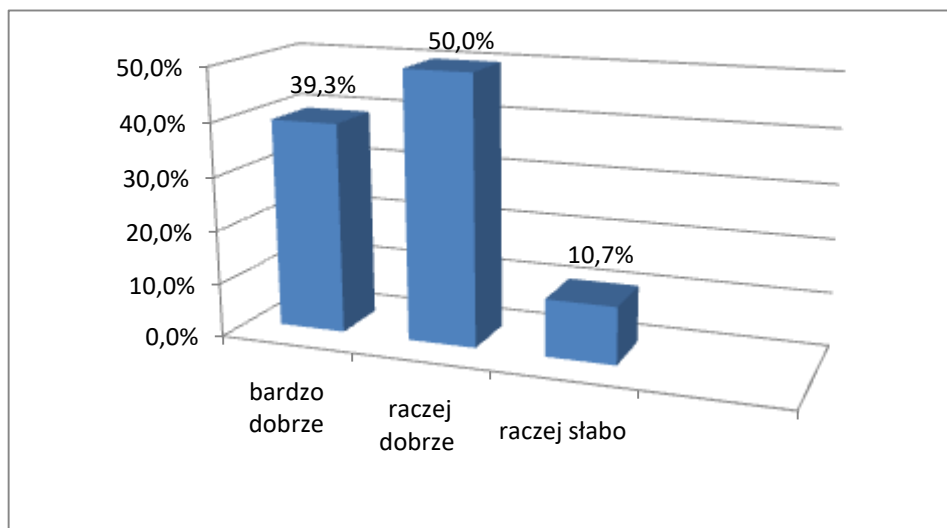
Ponad 85% ankietowanych wysoko oceniło jakość merytoryczną wsparcia w postaci szkoleń oferowanego w ramach projektu. Zakres szkoleń obejmował: strategie ochrony własności intelektualnej, team building oraz pitching przed inwestorem, źródła finansowania działalności przedsiębiorstw typu start-up oraz internacjonalizacja.

Rys. 2. Ocena przez start-upy jakości merytorycznej szkoleń w ramach projektu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych.

Niemal 90% respondentów oceniło wiedzę, doświadczenie i kompetencje menedżerów inkubacji, z którymi współpracował start-up jako bardzo dobre i raczej dobre. Żaden z ankietowanych nie udzielił odpowiedzi bardzo źle (Rys. 3).

Rys. 3. Ocena przez start-upy wiedzy, doświadczenia i kompetencji managera inkubacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych.

Najwyższa Izba Kontroli, która przeprowadziła kontrolę programu Platformy startowe wskazała, że wsparcie finansowe z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014–2020 przeznaczone dla beneficjentów na realizację projektów z zakresu nowych pomysłów biznesowych przyczyniło się do uzyskania zakładanych efektów rzeczowych w postaci rozwoju nowych innowacyjnych przedsięwzięć. Projekty realizowane przez skontrolowanych sześciu z 20 beneficjentów, w tym Białostocki Park Naukowo-Technologiczny zostały już zakończone, a środki przyznane w ramach udzielonego dofinansowania wydatkowano prawidłowo na cele związane z ich wdrażaniem.

Podsumowanie

Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia mikro-, małej i średniej przedsiębiorczości oraz innowacji może w znacznym stopniu zdecydować o poziomie konkurencyjności danego regionu. W tym celu w ramach przyjętej w Programie Operacyjnym Polska Wschodnia Osi priorytetowej I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia przewidziano działanie 1.1. Platformy startowe dla nowych pomysłów, przygotowane z myślą o wzroście innowacyjności i konkurencyjności gospodarki

pięciu regionów: lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego.

Celem niniejszego artykułu była analiza zakresu wsparcia oraz ocena skuteczności instrumentów wsparcia start-upów w zakresie inkubacji w ramach programu Platformy startowe dla nowych pomysłów na przykładzie projektu pn.: "Platforma startowa dla nowych pomysłów – Hub of Talents 2".

Projekt „Platforma startowa dla nowych pomysłów – Hub of Talents 2” realizowany przez animatora – Białostocki Park Naukowo-Technologiczny wraz z partnerami, przyczynił się do powstania 264 przedsiębiorstw na terenie województwa podlaskiego i stworzenia nowych miejsc pracy. Przedstawiciele start-upów uczestniczących w projekcie wysoko ocenili zarówno zakres oferowanego wsparcia w ramach projektu, jak i jego jakość, co zostało zbadane na potrzeby niniejszego artykułu.

Według raportu Najwyższej Izby Kontroli, która przeprowadziła kontrolę programu Platformy startowe w ramach poddziałania 1.1.2 Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014–2020 zawartych zostało łącznie 437 umów, z czego 99 start-upów były to firmy, które ukończyły inkubację w ramach Hub of Talents 2 (22,65% wszystkich dofinansowanych w ramach poddziałania 1.1.2 start-upów). NIK ocenił, że projekty, których animatorami było sześciu skontrolowanych beneficjentów, wśród których znalazł się Białostocki Park Naukowo-Technologiczny realizowane były we właściwy sposób, a udzielone dofinansowanie wydatkowane było prawidłowo na cele związane z wdrażaniem projektów.

Procesy inkubacji realizowane w ramach projektu pn.: "Platforma startowa dla nowych pomysłów – Hub of Talents 2" zostały wysoko ocenione przez biorących w inkubacji przedstawicieli startupów, którzy m. in. wysoko ocenili zakres oferowanych w ramach projektu usług doradczych, jakość merytoryczną wsparcia w postaci szkoleń czy też wiedzę, doświadczenie i kompetencje menedżerów inkubacji, z którymi współpracowały start-upy.

Biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonych badań oraz analizując sukcesy odnoszone przez start-upy, które wzięły udział w projekcie należy ocenić, że proces inkubacji realizowany przez Hub of Talents 2 przyczynił się do rozwoju inkubowanych start-upów i stanowi efektywne narzędzie wsparcia startupów. Działania takie jak "Platformy startowe dla nowych pomysłów" mają istotne znaczenie dla zwiększenia innowacyjności i konkurencyjności regionu, a wyniki przedstawione w artykule potwierdzają, że efektywnie wspierają one rozwój mikro-, małej i średniej przedsiębiorczości oraz innowacji w Polsce Wschodniej.

ORCID iD

Bartłomiej Użyński: <https://orcid.org/0009-0008-9430-2240>

Literatura

1. Ahluwalia S., Mahto R., Guerrero M. (2020), *Blockchain technology and startup financing: A transaction cost economics perspective*, Technological Forecasting and Social Change. doi: 10.1016/j.techfore.2019.119854
2. Ahmed Li. C., Qalati N., Khan S. A., Naz. A. (2020), *Role of Business Incubators as a Tool for Entrepreneurship Development: The Mediating and Moderating Role of Business Start-Up and Government Regulations*, Sustainability, 12, 1822. doi: 10.3390/su12051822
3. Bandera C., Thomas E. (2017), *Startup Incubators and the Role of Social Capital. In Proceedings of the 2017 IEEE Technology & Engineering Management Conference*, Santa Clara, CA, USA, s. 142-147.
4. Bańka M., Salwin M., Kukurba M., Rychlik S., Kłos J., Sychowicz M. (2022), *Start-Up Accelerators and Their Impact on Sustainability: Literature Analysis and Case Studies from the Energy Sector*, Sustainability, 14, 13397. doi: 10.3390/su142013397
5. Bańka M., Salwin M., Masłowski D., Rychlik S., Kukurba M. (2022), *Start-up accelerator: state of the art and future directions*, European Research Studies Journal, 25, s. 477-510.
6. Beauchamp M., Kowalczyk A., Skala A. (2017), *Polskie startupy. Raport*, Fundacja Startup Poland, Warszawa.
7. Blank S. (2013), *Why the Lean Start-Up changes everything*, Harvard Business Review, s. 63-72.
8. Cohen S., Daniel C.Fehder, Yael V. Hochberg, Murray F. (2019), *The design of startup accelerators*, Research Policy, 48 (7), s. 1781-1797.
9. Del Sarto N., Cruz Cazares C., Di Minin A. (2022), *Startup accelerators as an open environment: The impact on startups' innovative performance*. doi: 10.1016/j.technovation.2021.102425
10. Escobar D., De-Pablos-Heredero D., Montes-Botella, J.L., Blanco Jiménez F.J., GarcíaA. (2022), *Business Incubators and Survival of Startups in Times of COVID-19*, Sustainability 14, 2139. doi: 10.3390/su14042139
11. <https://startuppoland.org/report/polskie-startupy-2022/> [18.04.2023].
12. <https://www.parp.gov.pl/component/grants/grants/platforma-startowa-hub-of-talents-2#dokumenty> [22.04.2023].

13. <https://www.polskawschodnia.gov.pl/strony/wiadomosci/platformy-startowe-w-polsce-wschodniej-wybrane/>, [20.04.2023].
14. Jiang, Y., Stylos, N. (2021), *Triggers of consumers' enhanced digital engagement and the role of digital technologies in transforming the retail ecosystem during COVID-19 pandemic*, Technol. Forecast. Soc.
15. Krysztofiak-Szopa, J., *Teraz wiedza*, <https://www.wnp.pl/artykuly/julia-krysztofiak-szopa-teraz-wiedza,346575.html> [12.05.2023].
16. Łopusiewicz A. (2013), *Start-up. Od pomysłu do sukcesu*, Warszawa.
17. Metcalf L. E., Katona, T. M., & York, J. L. (2021). *University Startup Accelerators: Startup Launchpads or Vehicles for Entrepreneurial Learning?* Entrepreneurship Education and Pedagogy, 4(4), s. 666-701. doi: 10.1177/2515127420931753
18. Nigam N., Benetti C., Johan S., *Digital start-up access to venture capital financing: What signals quality?*, Emerging Markets Review. doi: 10.1016/j.ememar.2020.100743
19. Oranburg S. (2020), *Start-up financing*. doi: 10.1016/B978-0-12-819946-6.00004-7
20. Ries E. (2011), *The Lean Startup*, Crown Business, London.
21. Skala A. (2018), *Startupy: wyzwanie dla zarządzania i edukacji przedsiębiorczości*, Wydawnictwo edu-Libri, Kraków.
22. Szpilko D., Szydło J., Glińska E., Kobylińska U., Rollnik-Sadowska E., Ryciuk U. (2021), *Theoretical and practical aspects of business activity. Business planing*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Białostockiej, Białystok.
23. Szydło J., Szpilko D., Glińska E., Kobylińska U., Rollnik-Sadowska E., Ryciuk U. (2022), *Theoretical and practical aspects of business activity. Starting a business*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Białostockiej, Białystok.
24. Urbaniec M., Żur A.(2020), *Business model innovation in corporate entrepreneurship: exploratory insights from corporate accelerators*, International Entrepreneurship and Management Journal. doi: 10.1007/s11365-020-00646-1
25. Weber M., Beutter M., Weking J., Böhm M., Krcmar H. (2021), *AI Startup Business Models*. doi: 10.1007/s12599-021-00732-w
26. Weele, M.V., Rijnsoever, F.J.V., Nauta, F. (2017), *You can't always get what you want: How entrepreneur's perceived resource needs affect the incubator's assertiveness*, Technovation 59, s. 18-33.
27. Youssef, A., Boubaker, S., Dedaj, B., Carabregu-Vokshi, M. (2021), *Digitalization of the economy and entrepreneurship intention*. Technol. Forecast. Soc.
28. Ziakis C., Vlachopoulou, M., Petridis, K., *Start-Up Ecosystem (2020), A Conceptual Framework and Empirical Research*. J. Open Innov. Technol. Mark. Complex. 2022, 8, s. 35. doi: 10.3390/joitmc8010035

Analysis and assessment of the effectiveness of support for startups under the incubation program on the example of the Startup Platform for New Ideas – Hub of Talents 2

Abstract

The importance of innovation and thus startups in the economy is growing. Therefore, it is important to effectively support these entities so that they can effectively implement innovations and create scalable businesses that create jobs, in particular in the research and development sphere. One of the leading programs to support startups with public funds is Startup Platforms for New Ideas.

The purpose of this article is to analyze the scope of support and the effectiveness of this support based on the analysis of one of the Startup Platforms - Hub of Talents, which animator is the Bialystok Science and Technology Park. The following research hypothesis has been defined - the incubation process carried out by Hub of Talents is an effective support tool and contributes to the development of incubated startups. The hypothesis was verified on the basis of an analysis of the support offered by Hub of Talents based on surveys and interviews with incubation managers.

Key words

startups, incubation program, Startup platforms, support for startups, innovative entrepreneurship